

ת"פ 37551/01/16 - מדינת ישראל נגד עוז פרקש

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 37551-01-16 מדינת ישראל נ' פרקש(עצור
בפיקוח)

בפני כבוד השופט אבי לוי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם עוז פרקש

גזר דין

כללי

הנאשם שלפניי, מר עוז פרקש, הורשע על-סמך הודאתו, במסגרת הסדר-טיעון חלקי בביצוען של שתי עבירות, אשר יוחסו לו בכתב-אישום מתוקן אשר הוגש נגדו ואשר עניינן:

החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, בניגוד לסעיף 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים המסוכנים");

וכלים להכנת סמים מסוכנים, בניגוד לסעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

העובדות, המסתתרות מאחורי ההרשעה הן אלו -

ביום 28.10.15, שכר מר חתוואלי (בנוכחות הנאשם) דירה בנשר. הנאשם ערב להתחייבותיו של מר חתוואלי במסגרת הסכם השכירות. אחר-כך, צייד הנאשם את הדירה האמורה **בציוד לגידול סמים** (6 מנורות רבות עוצמה, 2 מתזי מים, 2 מדי-חום דיגיטליים, 3 מאווררים, טיימר השקייה, צינורות השקייה ו-16 מיכלי פלסטיק עם חומר דישון נוזלי). עד ליום 6.1.16 החזיק הנאשם בדירה **קוקאין במשקל נטו של 304.94 גרם וכן 57 שתילים של קנבוס במשקל נטו של 5.23 ק"ג** שלא לשימוש עצמי ללא היתר כדן. הוא אף החזיק באותו מועד על גופו סם מסוג **קוקאין במשקל נטו של 21.569 גרם** שלא לשימוש עצמי.

בגין מעורבותו בפרשה זו היה הנאשם עצור **מאחורי סורג ובריח** בין הימים **6.1.16** ו-**27.4.16**; מאותו היום הוא עצור **בתנאי פיקוח אלקטרוני**.

כעת, הגיעה השעה לגזור דינו.

ראיות לעניין העונש

התביעה

מטעם התביעה הוגש לפניי תדפיס מידע פלילי אשר הוצא בעניינו של הנאשם. ממנו למדתי, כי הנאשם הורשע לפני בית משפט השלום בקריות ביום 18.3.14 (תיק מס' 13-10-2456) בביצוען של שתי עבירות שעניינן החזקת סמים לצריכה עצמית, בניגוד לסעיף 7(א) ו-7(ג) סיפא לפקודה (האחת מיום 26.11.12 ורעותה מיום 12.1.13).

במסגרת גזר-הדין (המאוחד) הוטלו עליו קנס של ₪600 וכן הוטל עליו עונש מאסר על-תנאי בן חודשיים ימים למשך שנה. לא למותר לציין, כי עונש מותנה זה איננו בר-הפעלה.

הגנה

מטעם ההגנה העידו לפניי שלושה: סבו וסבתו של הנאשם וכן מר יעקב אילוז, מנכ"ל המוסד השיקומי "בית חם", שבמסגרתו הוחזק הנאשם במעצר בפיקוח אלקטרוני מאז ששוחרר ממעצר סגור ועד לגזירת דינו.

מעדויות סביו וסבתו של הנאשם למדתי על סיפור חייו הייחודי של הנאשם; על כך, שכשהנאשם היה תינוק כבן שבועיים נטש אביו את המשפחה; על כך שגדל במחיצת אימו, אשר הסתייעה בהוריה בגידולו. מובן, שהקשר בין הנאשם לבין אימו היה אמיץ מאוד ולפיכך, כשחלתה לפני מספר שנים, הדבר השפיע עליו קשות. מחלת הלב גרמה לאם להתאשפז בבתי-חולים בארץ למשך חודשים ארוכים וכשהמחלה החמירה היא הועברה לאשפוז בגרמניה בהמתנה להשתלת לב. למרבה הצער, מקץ שתי שנות אשפוז בגרמניה מצאה האם את מותה. באותה העת, היה הנאשם בחור צעיר כבן 25 שנים.

הסב והסבתא, אנשים ערכיים ותורמים לחברה ולמדינה, עתרו לפני בית-המשפט להתחשב בנכדם, בסיפור חייו הקשה ובטרגדיה הקשה שעיימה הוא נאלץ להתמודד.

מר אילוז, מנכ"ל "בית חם" סיפר שהנאשם שוהה במוסד שאותו הוא מנהל מזה חצי שנה, כי הוא כיבד את הכללים ואת תנאי מעצר הבית, עבר הליך טיפולי פרטני עם עובדת סוציאלית ותפקד יפה ומעבר לכך. הוא אף סייע למטופלים אשר נקלעו למצוקות. גם עד זה סיפר על הכאב שאותו סובל הנאשם וכן על הפוטנציאל הממשי לשיקום המתקיים אצלו. העד סיפר, כי הנאשם התלבט אם לעבור לקהילה ב"מלכישוע" כאשר הוצע לו לעשות כן לצרכי התמודדות עם התמכרותו אך לבסוף החליט לסרב להצעה בהתחשב באופי האוכלוסייה המטופלת שם.

עוד הגיש הסגור אסופה של מסמכים כלכליים המתייחסת להתחייבויותיו הכספיות של הנאשם ולירושתה של אמו המנוחה.

שירות המבחן התבקש להציג תסקיר בעניינו של הנאשם ואכן הכין כזה. להלן יובאו עיקריו:

הנאשם הוא כבן 27 ועבד, עובר למעצרו, כמפעיל מלגזה בבסמת טבעון ובעבודות אחרות, מזדמנות באופיין. משירותו הצבאי הוא פוטר טרם סיומו מפאת אי-התאמה לאחר שריצה עונשי מאסר בגין עריקות ועבירות משמעת אחרות. שירות המבחן ציין גם, כי הנאשם חווה את אביו כמי שננטש אותו ואת אחיו ופגע באמו והביא לפירוק המשפחה; הנאשם סירב לקיים כל קשר עימו ברבות השנים. גם כאן תואר המשבר שחווה הנאשם בעקבות מותה של אמו, בגיל 49, משבר שבא לביטוי בבדידות רגשית, ברגשות תסכול וכעס. הנאשם הסביר, שהשימוש בסמים הרחיק את רגשותיו הכואבים. הנאשם משתמש בסמים ובאלכוהול מגיל צעיר; בגיל 25 החל משתמש בקוקאין, ב"טריפים" וב"סמי פיצוציות". לאחר מות אימו,

הגביר את השימוש בקוקאין והשתמש בו באורח אינטנסיבי. במהלך תקופת מעצרו, הפסיק את השימוש בסמים, לדבריו.

שירות המבחן מצטט את הדיווחים שקיבל מאנשי מוסד "בית חם", לפיהם הנאשם מכבד את הצוות ואת הדיירים, אהוב ואהוד על כולם. עוד צוין, כי הנאשם סירב לטיפול אינטנסיבי במסגרת קהילת "מלכישוע", אליה התקבל ואף סירב להשתלב בטיפול במסגרת הקהילה. בכל הנוגע לעבירות שבביצוען הורשע, הנאשם "התקשה לשאת באחריות" למיחוס לו וטען, כי החזיק בסמים לצרכיו שלו בלבד.

שירות המבחן העריך, שהנאשם הוא חסר מודעות ותובנות בכל הקשור לשימוש ולעיסוק בסמים וכי קיים סיכון ממשי להישנות התנהגות דומה בעתיד.

לנוכח חומרת העבירות, העדר אחריות ומודעות למעשיו, טשטוש התנהגותו עוברת החוק, העדר מוטיבציה וכוחות להשתלב בתהליך גמילה ארוך טווח לו הוא זקוק, העריך שירות המבחן שקיים **סיכון גבוה** להישנות ביצוע עבירות דומות בעתיד. לפיכך, נמנע שירות המבחן ממתן המלצה טיפולית בעניינו וצוין כי אין באפשרותו להמליץ על חלופות ענישה או על שיקום במסגרת הקהילה, העשויות להפחית את רמת הסיכון הגבוהה להישנות ביצוע עבירות.

טיעוני הצדדים

תביעה

התובע המלומד, עו"ד גויכמן, עמד בעיקרי טיעונו על שורה של נימוקים, המצדיקים, לטעמו, ענישה מחמירה: חומרת עבירות הסמים ונזקיהן הקשים וארוכי הטווח לחברה, ולמכורים, התפשטות פגיעה זו לבני משפחותיהם של המכורים ולנפגעים מעבירות המבוצעות על רקע הצורך בסמים; הפיתוי הגדול לעבור עבירות סמים אל מול הקושי לחשפן; מדיניות ענישה מחמירה אותה נוקטים בתי-המשפט כלפי העבירות הללו.

התובע עמד על הערך החברתי המוגן על ידי עבירות הסמים - החובה להגן על בריאות הציבור, הצורך למנוע פגיעה ונזק לחברה על רקע התמכרות לסמים והצורך למנוע את הנזקים הגופניים והרכשיים הנגרמים לסביבה פועל יוצא של ההתמכרות לסמים.

בכל הנוגע לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ציין התובע את הנתונים הבאים: סוגי הסם (קוקאין במשקל 326.5 גרם וכן קנבוס במשקל 5.23 ק"ג). התובע עמד בהרחבה על החומרה היתרה הנלוות להשפעת הקוקאין על גופו ונפשו של המשתמש, על כך שהשפעתו ארוכת-טווח, על כך שהצרכנים נאלצים להגדיל את גודל המנה הנצרכת על-מנת לשמר השפעה של הסם ולתוצאות אפשריות במקרי-קיצון - התקפי לב עד כדי מוות, התקפי פאניקה ("בהלת") וחרדה ועוד.

התובע עמד על כך, שהכמות שאותה החזיק הנאשם היתה גדולה, וכי ניתן היה לחלקה למנות רבות ולהפיצה לצרכנים רבים. מכאן, עבר התובע וסקר את מדיניות הענישה המקובלת ולנוכח המכלול סבר שמתחם הענישה ההולם את העבירות שאותן ביצע הנאשם, עומד על **4 עד 6 שנות מאסר לריצוי בפועל**.

בתוככי המתחם הצביע התובע על שיקול הרתעת הרבים, המצדיק, לטעמו, החמרה עם הנאשם, תוך מתן בכורה לשיקול זה על-פני נסיבות אחרות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

לסיכום, התובע ביקש הטלת מאסר בפועל, קנס כבד ופסילת הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

הגנה

הסנגור המלומד, עו"ד נוה, הקדיש מקום נרחב בסיכומיו לצורך לנקוט גישה אינדיבידואלית בענישה. הוא לא כפר בחומרת העבירות, שבביצוען הורשע הנאשם, אך סבר שנסיבותיו האישיות ייחודיות מאוד ומצדיקות הליכה של כבדת דרך לקראתו.

הסנגור טען, שהנאשם פעל כפי שפעל בלי לחשוב לעומקם של דברים אלא בלהיטות והתגרות-יתר, מבלי לחשוב על תוצאותיהם. היום, כך נטען, הנאשם מבין את חומרת מעשיו, מתחרט עליהם, ולמעשה מנסה בסיוע בני-משפחתו לשקם את חייו ואת תדמיתו. לפי טענת הסנגור, נסיבות חייו הקשות של הנאשם הן שהובילוהו לעשות את שעשה. הסנגור עמד על כך שהנאשם הודה בשלב מוקדם של הדין ובכך חסך זמן שיפוטי יקר, הבין והפנים את חומרת מעשיו, חש בושה ומביע צער. הסנגור עמד על כך, חזור והדגש, שמדובר כאן בנאשם נורמטיבי, המבקש, באמצעות משפחתו להשתקם.

הסנגור שב ועמד בהרחבה על נסיבותיו האישיות והמשפחתיות יוצאות הדופן של הנאשם (אשר פורטו לעיל) וטען, כי הטלת מאסר ממושך בפועל עלולה לפגוע פגיעה קשה בסיכויי השתקם.

הסנגור הניח דגש על גילו הצעיר של הנאשם, אשר כל עתידו לפניו, המצדיק הליכה לקראתו ומתן משקל רב לצורכי השיקום. בהקשר זה הפנה הסנגור את תשומת הלב גם להבעת החרטה הכנה, לתקופת המעצר אותה ריצה.

במסגרת טיעוניו בע"פ הביע הסנגור טרזניה על שירות המבחן, אשר לא בא בהמלצה שיקומית לגבי הנאשם ותלה זאת במתיחות אשר שורת, כך לפי הנטען, בין שירות המבחן לבין מוסד "בית חם".

הסנגור טען, שהמתחם בכגון דא צריך שינוע בין **מספר חודשי מאסר לבין 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל** כאשר לדעתו עונשו של הנאשם צריך שייקבע בתחתית סולם המתחם.

דברו האחרון של הנאשם

הנאשם, בדברו האחרון, ציין כי הוא מתבייש שהגיע למצבו; כי הוא מתבייש לראות את סבו ואת סבתו רודפים אחריו לכל מקום, כי הוא מודע לטעותו ומצטער עליה וכי הוא מעונין לצאת לדרך חדשה אשר איננה כוללת בתוכה ריצוי מאסר בבית-סוהר.

דין והכרעה

אכן, גזירת דינו של הנאשם היא מלאכה לא פשוטה כלל ועיקר.

סעיף 40ב לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), מתווה את העקרון המנחה בענישה, לפיו על בית המשפט להקפיד על קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו.

העבירות שבביצוען הורשע חמורות - הוא החזיק ברשותו למעלה מ-320 גרם קוקאין ולמעלה מ-5 ק"ג קנביס ואף החזיק בדירה, המאובזרת בכלים, שכל מטרתם לאפשר גידול של סמים. בצדק עמדה התביעה על החומרה היתירה בה יש להשקיף על החזקת כמות כה גדולה של סם כה מסוכן. בצדק, פירט התובע את נזקיו של הקוקאין לבריאות האדם, העושה בו שימוש, לרווחת משפחתו ועוד יותר מכך לסביבתו. האמור בסם ממכר ביותר העלול להביא את המשתמשים

בו לכלל נזק צמית פיזי או נפשי ולעיתים לכלל מוות. הכמות אותה החזיק הנאשם מספיקה למאות רבות של מנות הסם. אין גם להקל ראש בהחזקת כמות כה גדולה (למעלה מ-5 ק"ג) של קנביס והחזקת כלים הנועדים לגידול ולהפקתו.

מאידך גיסא, **נסיבותיו האישיות של נאשם זה הן אכן ייחודיות**. הוא גדל ללא אב, אשר נטש את משפחתו כאשר הנאשם היה אך תינוק רך; הוא נתקל בקשיים גדולים לאורך חיי ילדותו נערותו ובגרותו - קשיים לימודיים, קשיים הסתגלותיים וקשיים התנהגותיים. נסיבות חייו הובילוהו כבר בגיל צעיר לעשות שימוש בסמים. השימוש בסם החמיר והחריף כאשר בגיל צעיר, הלכה לעולמה אימו, אשר היתה העוגן העיקרי של חייו. על רקע כל זאת, ביצע הנאשם את מעשיו החמורים. כעת, מבקש הוא להשתקם. דא עקא, שגם שלבי השיקום נתקלים בקשיים וכשהוצע לו חבל הצלה בדמות השמתו בקהילה השיקומית "מלכישוע" לצורך השתחררות מהתלות בסמים הוא דחה אותו ובחר להישאר במוסד "בית חם", על המשמעויות הנובעות מכך.

מכאן, כי ברור שמחד גיסא עניין לנו בעבירות, המחייבות, משורה של טעמים, אשר עליהם נעמוד בהמשך, הטלת ענישה מחמירה; ומאידך גיסא, עניין לנו במי שנכון להתחשב בסיפור חייו הקשה ובנסיבות חייו, אשר הביאוהו, למעשה, להסתבך כפי שהסתבך בפרשה זו. בסיפת הדברים, יהא מקום לבחון, עד כמה יש לשקול שיקולי שיקום בעניינו של הנאשם, ועד כמה טובים סיכויי להשתקם לנוכח הצהרותיו החד-משמעיות לפני מצד אחד אך לאור ממצאי שירות המבחן מן הצד השני.

נפנה, אפוא, למלאכת גזירת הדין, כפי שזו מותווית בסימן א'1 לחוק העונשין (הבניית שיקול-הדעת השיפוטי בענישה).

אין חולק על כך, שיש להתייחס אל המעשים המתוארים בכתב-האישום כ"**אירוע אחד**" כמובנו של מונח זה בסעיף 40ג(א) בחוק העונשין.

מכאן נפנה אפוא לאתר את מתחם העונש ההולם למעשי-העבירה, שאותם ביצע הנאשם. לצורך כך, אפנה תחילה להצביע על הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה ואת מידת הפגיעה בהם.

הערכים החברתיים שעליהם מבקשות להגן הוראות החוק המצויות בפקודת הסמים המסוכנים ואשר עניין איסור החזקת סמים (שלא לצריכה עצמית) ואיסור החזקת כלים המיועדים להכנת סמים ברורים - **השמירה על בריאותם הגופנית והנפשית של צרכני הסמים הקיימים וכן של צרכני סם פוטנציאליים**, העלולים ליפול כנטל על כתפי הציבור כולו. ערך חברתי נוסף הוא הצורך **להגן על הציבור בכללו מפני ביצוע עבירות, המבוצעות בידי המכורים לסמים הנוהגים תדיר מנהג עברייני על-מנת להשיג את האמצעים הכספיים הדרושים להם לצורך השגת הסם, הנחוץ להם**. הדברים נכונים ביתר שאת עת עסקינן בסם קשה וממכר כמו קוקאין בכמות כה גדולה. פגיעת מעשיו של הנאשם בערכי המוגנים היא **ממשית ומשמעותית** לנוכח היקף הסמים אשר הוחזקו על-ידי ולנוכח אופיו של הקוקאין כסם קשה. על מאפייניו הקשים של סם הקוקאין עמד כב' השופט מ' חשין ב-ע"פ 6029/03 **גולן שמאי ואח' נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.2.04), כדלהלן:

"..הקוקאין הוא אחד הסמים הגורמים להתמכרות החזקה ביותר. בעקבות הפסקת השימוש בקוקאין חלים שינויים ברורים בהתנהגות המשתמש כגון תחושת נמנמת, חוסר שקט, חרדה, דיכאון, וירידה בפעילות הגופנית. צרכני קוקאין בשלבי גמילה מעידים על כך שההתמכרות לסם השפיעה על התנהגותם במשך מספר שבועות, ואפילו חודשים, לאחר הפסקת השימוש בו. במקרים רבים דווחו על התפרצויות של התנהגויות היסטריות ופסיכוטיות או התקפי חרדה, דיכאון ופאניקה.....משתמשים בקוקאין נוטים להגדיל את המנה שהם צורכים. תופעות כמו כאבי ראש, רעד,

עוויות, תוקפנות, חרדה ופחד הולכות ומתגברות עקב הגדלה תדירה של מנת הסם...עוצמת התופעות מחמירה ככל שגדלה המנה הנצרכת. במקרים קיצוניים יכול הקוקאין לגרום להתכווצויות, להתקפי לב ואף למוות..".

מדיניות הענישה הנוהגת

בתי-המשפט השונים ובראשם בית-המשפט העליון רואים בחומרה רבה את עבירות הסמים המבוצעות שלא לצריכה עצמית. לא פעם צוין, כי יש להחמיר עם מי שעוסק בהחזקת סמים שלא לצריכתו העצמית לנוכח הצורך לגדוע את שרשרת הפצת הסם, אשר מביאה בסופה לפגיעה חמורה ברווחתם ובאיכות חייהם של רבים, צרכני הסמים, הסובבים אותם ונפגעי העבירות שאותן הם מבצעים. עמדה על כך כב' השופטת א' פרוקצ'יה ב- ע"פ 211/09 **שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 22.6.10), בצינה כדלהלן:

"..על חומרתה המופלגת של עבירת החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית אין צורך להכביר מילים, ולא כל שכן כך הוא כאשר מדובר בכמות כה גדולה של סמים מסוג זה. הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכול, לשרת את מטרת הגמול לעברייני על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים..".

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם עיינתי בפסיקה רחבה הנוהגת במקרים הדומים לעניין שבפנינו. ברי, כי מדיניות הענישה בעבירות שעניינן החזקת סמים - שלא לצריכה עצמית - תלויה **בנסיבותיו** של כל מקרה ומקרה. במובן זה, נודעת חשיבות מרובה **לסוג הסם המוחזק ולכמותו**.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 5337/09 **מאיר בן דוד נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 31.1.10) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, במסגרתו הושת על המערער **(לאחר ניהול הליך הוכחות) עונש מאסר בן 60 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער **(בעל עבר פלילי מכביד הכולל עשר הרשעות קודמות במגוון עבירות)** בגין ביצועה של עבירה שעניינה **החזקת סם שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים. עבודות המקרה לימדו, כי המערער נתפס ביום 6.11.08, בעיר באר-שבע, כאשר ברשותו סם מסוכן **מסוג קוקאין במשקל של 377.66 גרם נטו**. בנוסף, על גופו של המערער נתפסו סך כולל של 18,373 ₪.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 1313/14 **גמאל בהתימי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.6.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 52 חודשים לריצוי בפועל (הכולל הפעלת עונש מאסר על תנאי בן 10 חודשים)**. עונש זה הוטל על המערער **(בעל עבר פלילי מכביד הכולל 13 הרשעות קודמות בעבירות שונות)** בגין ביצועה של עבירה שעניינה **החזקת סם שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים. עבודות המקרה לימדו כי המערער נמצא הולך בעיר יפו, כאשר שוטרי סיור בניידת הבחינו בו והחלו לנסוע לקראתו מהכיוון ההפוך, עקב חשד שהתעורר בליבם. בתגובה לכך, החל המערער לצעוד בכיוון ההפוך, ותוך כדי צעידה, זרק ביד ימינו דבר מה נוצץ. שוטרי הסיור, שראו את אקט הזריקה מתבצע, עצרו את המערער לבדיקה. בחיפוש קצר בסמטה ליד, לכיוון הזריקה, במרחק של כמה מטרים ספורים ממוקומו של המערער, נמצאה חבילה ובה **50 גרם קוקאין**, עטופה בנייר כסף ובצלופן. המערער הכחיש את החשדות נגדו, וכפר בכך שזרק משהו מידו. לטענתו, רק ירד לרכוש סיגריות. בית המשפט העליון דחה כאמור את הערעור, על כל חלקיו, בצינו את הנתונים לפיהם **המערער נדון בעבר למאסרים ארוכים, כאשר את העבירה**

בפרשה זו זה הוא ביצע כאשר תלוי והיה עומד כנגדו מאסר על תנאי בן עשרה חודשים. צוין, כי המערער השתחרר מעונש מאסרו הקודם אך כחודשיים לפני ביצוע מעשיו המפורטים דלעיל.

בפרשה נוספת, שנדונה במסגרת ע"פ 8820/14 **זהר שחר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.5.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, במסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 36 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער, על יסוד הודאתו, בביצוען של עבירות שעניינן **החזקת סם שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים והחזקת סמים לצריכה עצמית לפי **סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים**. עבודות המקרה לימדו, כי במסגרת חיפוש שנערך בביתו של המערער (**בעל עבר פלילי מכביד**) נתפס סם מסוכן מסוג **קוקאין**, במשקל **כולל של 112.3416 גרם**, אותו החזיק המערער שלא לצריכתו העצמית. כמו כן, נתפס, על מדף בחדר הכניסה לביתו של המערער, סם מסוג חשיש המשמש לצריכה עצמית, במשקל כולל של 3.74 גרם.

במסגרתו של רע"פ 9274/09 **שלמה בלייוויס נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.11.09) דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל - אביב, במסגרתו הושת על המבקש (**בעל עבר פלילי מכביד**) עונש **מאסר בן שנתיים ומחצה לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המבקש בגין בביצוען של עבירות שעניינן **החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים **ועבירה של החזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן או לצריכתו**, שלא בהיתר, לפי סעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים. עבודות המקרה לימדו, כי בחזקתו של המבקש נמצאו **סם מסוכן מסוג קוקאין** במשקל כולל של **287.1315 גרם** וכן כלים המשמשים להכנתו וצריכתו.

בפרשה נוספת, שנדונה במסגרת ע"פ 3060/15 **עיד אבו רגיג נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.7.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרתו הושת על המערער עונש **מאסר בן 32 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער, על יסוד הודאתו, בגין ביצועה של עבירה שעניינה **סחר בסם מסוכן**, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים. עבודות המקרה לימדו, כי סוכן משטרה שהוא שוטר יצר קשר טלפוני עם המערער ופנה אליו כדי לקנות ממנו 150 גרם סם מסוג קוקאין. בהמשך אותו יום, נערכו בין המערער לסוכן מספר שיחות טלפון נוספות אשר בהן סוכמו פרטי עסקת הסמים. בין השאר, סיכמו השניים את מחיר הסם ומקום המפגש לצורך ביצוע העסקה. בו באותו היום, בשעות הערב, הגיעו הסוכן ושוטר נוסף באמצעות רכב אזרחי לתחנת דלק ברחוב קיבוץ גלויות בעיר תל אביב, אשר נקבעה כמקום המפגש לביצוע העסקה. באותה שעה הגיעו המערער ונאשם 2 לתחנת הדלק באמצעות רכב מסוג מאזדה. המערער ונאשם 2 החנו את רכבם וצעדו לכיוון השוטרים שהמתינו ברכב האזרחי. הסוכן ביקש מהמערער ומנאשם 2 כי העסקה תתבצע ברכב האזרחי, והציג להם באותה עת את הכסף שהיה אמור לשלם עבור עסקת הסמים. לאחר מכן, המערער נכנס לרכב האזרחי, התיישב בספסל האחורי ומסר לסוכן שקית ניילון עטופה בנייר טואלט. **השקית הכילה סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 148.94 גרם**. בכל אותה עת עמד הנאשם 2 מחוץ לרכב האזרחי, הסתכל מסביב וזאת כדי לאבטח ולאפשר את עסקת הסמים. לאחר מסירת השקית מהמערער לסוכן סימן האחרון לשוטרים שהמתינו בסמוך, ואלו הגיעו לרכב האזרחי ועצרו את המערער ואת נאשם 2.

במסגרתו של רע"פ 1830/16 **סאלם רקיבי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 11.4.16) דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד, במסגרתו הושת על המבקש **עונש מאסר בן 8 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המבקש בגין ביצועה של עבירה שעניינה **החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים. עבודות המקרה לימדו, כי ברכב בו נהג המבקש **נתפס סם**

מסוכן מסוג חשיש במשקל של כ-2.3 ק"ג.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירות

בקביעת מתחם העונש ההולם, יש להיזקק לנסיבות, הקשורות בביצוע מעשי העבירה, שהן רלבנטיות לעונש, הראוי להיות מוטל על מבצעם.

מעשי העבירה שאותם ביצע הנאשם תוכננו בקפידה. עניין לנו במי שהיה שותף בשכירת דירה, בציודה באמצעים לגידול סמים, בהחזקת 57 שתילי קנביס וכן בהחזקת כמות בלתי-מבוטלת של קוקאין הן בדירה (כ-305 גרם) הן על גופו (כ-21.5 גרם).

מעורבותו של הנאשם במעשי העבירה היתה משמעותית. למעשה, מהנתונים המצויים בפני בית-המשפט הוא עבר את העבירות, למעשה, לבדו. כתוצאה ממעשיו בהחלט עלול היה להיגרם נזק רב היקף. כאמור, עניין לנו בכמות משמעותית מאוד של סם קשה וממכר מסוג קוקאין, אשר עלול היה למצוא דרכו לידיהם של המשתמשים בסם זה ולפגוע קשות בבריאותם. בפועל, כתוצאה מלכידתו של הנאשם בכף נזק זה נמנע. אין בפניי מידע ברור ביחס לסיבות, אשר הביאו את הנאשם לבצע את העבירות שאותן ביצע. עלה, כי הוא משתמש בסמים מאז היה צעיר בשנים ומגיל 25 החל משתמש בסמים קשים ובהם קוקאין. הוא הגביר את השימוש בסם עם פטירת אימו. לדבריו, בפני אנשי שירות המבחן, הסם הוחזק לצרכיו האישיים אך ברור, בהתחשב בכמויות הסמים, שאין ניתן לקבל טענה זו כפשוטה. כזכור, במסגרת הכרעת דינו של הנאשם הוא הוכרז כסוחר סמים על משמעויותיה ההצהרתיות והמעשיות של הכרזה זו. דומה, שאין ניתן אפוא להתעלם מרצונו של הנאשם להפיק רווח כספי מהמעשה. הנאשם הבין את שעשה וגם את הפסול במעשים. עם זאת, לימוד תסקיר שירות המבחן מגלה, כי הנאשם הוא בעל בשלות נמוכה. לנוכח גילו הצעיר, מוכן אני להניח לטובתו שלא הבין עד תום את מידת הפסול שבמעשיו. הנאשם יכול היה כמובן להימנע מביצוע המעשים, חרף גילו הצעיר באופן יחסי וחוסר בשלותו.

מתחם העונש ההולם

לאחר עיון באינטרסים החברתיים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת בכגון דא ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה סבורני שמתחם העונש ההולם צריך שיועמד על **24-60 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים** (קנס, חילוט רכוש, מאסר על-תנאי, ופסילת רישיון נהיגה).

גזירת העונש המתאים לנאשם

הגיעה השעה למקם את העונש הראוי להיות מוטל על הנאשם בתוככי מתחם העונש אשר נקבע לעיל בהתחשב בנסיבותיו האישיות, נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, שבביצוען הורשע.

מובן הוא, שריצוי עונש מאסר ממושך יפגע בנאשם, לנוכח גילו הצעיר; פגיעתו של מאסר ארוך על בני-משפחתו ובפרט על סבו וסבתו משמעותית. השניים איבדו את ביתם בצורה טראגית ביותר זה מקרוב והסתבכותו של הנאשם הסבה להם עוגמת-נפש רבה מאוד. הנאשם **הודה ונטל אחריות מלאה** על מעשיו. הוא עשה מאמצים לתיקון תוצאות העבירה **ושיתף פעולה באורח מלא עם רשויות אכיפת החוק הן בחקירה הן במשפט**. לנסיבות חייו הקשות של הנאשם בהחלט היתה השפעה על ביצוע מעשה העבירה. לעיל עמדתי בהרחבה על נסיבות אלו וברור, כי הללו הביאוהו להידרדרות הפלילית, אשר החלה בנערותו ושיאה כעת בהרשעתו בעבירות סמים חמורות. **לנאשם עבר פלילי של**

שימוש בסם אך אין הוא מכביד באורח יוצא דופן.

לנוכח אופי תסקיר שירות המבחן, בהחלט יש מקום להרתיע את הנאשם מלחזור ולבצע עבירות דומות (בתוככי המתחם, ובהתאם לסעיף 40' לחוק העונשין); כמו-כן, לנוכח נפיצות העבירות והקלות שבביצוען יש מקום גם להביא בחשבון, בגדרי המתחם גם את הצורך להרתיע את הרבים (סעיף 40' לחוק העונשין).

כמו כן, מצאתי לנכון, בהתחשב במכלול, ובפרט תוך מתן משקל לעובדה שהנאשם היה עצור באיזוק אלקטרוני תקופה **בת כשבעה חודשים** - להטיל עליו עונש מאסר ממשי בן 27 חודשים. אומנם, אין מנכים תקופת מעצר בפיקוח אלקטרוני מעונש מאסר הנגזר לנאשם אך ראוי להתחשב בהגבלת החירות הכרוכה בה, כשיקול לקולא עת גוזרים לנאשם את עונשו. התחשבות תיעשה בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, על תנאי המעצר והפיקוח האלקטרוני שבו (ראו לעניין זה: ע"פ 7768/15 פלוני נ' **מדינת ישראל**, ניתן ביום 20.4.16). ודוק, אילולא שהה הנאשם במעצר תחת איזוק אלקטרוני (במסגרת מוסד "בית חם") למשך התקופה דלעיל הייתי מוצא לנכון להטיל עליו, לכל הפחות, 3 חודשי מאסר, לריצוי בפועל, נוספים.

סוף דבר

מוטלים, אפוא על הנאשם העונשים הבאים:

א. 27 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי תקופת מעצרו מיום 6.1.16 עד יום 27.4.16.

ב. שתי שנות מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה על פקודת הסמים המסוכנים שאין עניינה צריכת סמים בלבד.

ג. קנס בסך של 10,000 ₪ אשר ישולם עד ליום 1.3.17 לנוכח אופייה של העבירה בה הורשע וערכו הגבוה של הסם אשר נתפס מרשותו. לא ישולם הקנס עד למועד זה, ירצה הנאשם 3 חודשי מאסר תמורתו.

ד. רישיון הנהיגה של הנאשם ייפסל למשך 18 חודשים מיום שחרורו מן המאסר. במידה שהוא איננו מחזיק ברישיון הוא ייפסל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה כאמור.

ה. יחולטו לטובת המדינה יתרת ערכו של כלי הרכב לאחר מכירתו בידי בנק הפועלים וניכוי ערך ההלוואה ומכשיר סלולרי אשר נתפסו מרשות הנאשם.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ד' כסלו תשע"ז, 04 דצמבר 2016.